

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ

(ΔΙΗΓΗΜΑ)

πάτερ Γρηγόριος πήρε πάλε τὸ μικρὸ πινελάκι, τὸ βούτηξε στὴν κόκκινη μπογιὰ καὶ πάτησε ἀκόμα λίγο χρωμα πάνω στὴ γλῶσσα τοῦ φειδιοῦ.

Ὅλη του ἦ προσοχὴ εἶχε συγκεντρωθῆ πάνω σ' αὐτὴ τὴ γλῶσσα τοῦ φειδιοῦ. Εἴτανε τὸ ἀκοίμητο φεῖδι τῆς Κόλασης, πὺ σιγομασσάει τὶς γλῶσσες τῶν κακόλογων, τῶν ψεύτηδων, τῶν συκοφάντηδων.

Ἐκεῖ ἀπάνω εἶχε βάλει ὅλα τὰ μπορετά του. Κι ἡ μανία του εἴτανε νὰ παραστήσῃ αὐτὴ τὴ γλῶσσα κόκκινη, ὅσο πιὸ κόκκινη, φλογάτη, ἀναμμένη, πὺ ν' ἀχνίξῃ. Ἐτσι πὺ βλέποντάς την οἱ ἁμαρτωλοὶ νὰ νιώθουνε πόσο μεγάλη ἁμαρτία εἶναι ἡ ψευτιά, ἡ συκοφαντία, ἡ κακολογία καὶ τί φριχτὴ τιμωρία τοὺς περιμένει στὸν ἄλλον κόσμο. Ἐνα μακρουλὸ φεῖδι, ὅλο λέπια ἀγκαθωτά, μὲ μιὰ κόκκινη μυτερὴ γλῶσσα, κρεμασμένη πάντα ὄξω ἀπὸ τὰ χεῖλια του, κολλημένο πάνω στὴ γλῶσσα τῶν ἁμαρτωλῶν σὰν κάμπια καὶ νὰ σέρνεται ἀδιάκοπα ἀργά, καὶ νὰ βόσκη πάνω στὶς σάρκες, καὶ νὰ τοὺς πιπιλίξῃ τὸ κρὺο τοὺς αἷμα καὶ νὰ μὴν ὑπάρχη λυτρωμὸς κανένας γι' αὐτοὺς στὸν αἰῶνα τὸν ἅπαντα.

Ἐστερα ὁ πάτερ Γρηγόριος μὲ τὸ πινέλο στὸ χέρι στάθηκε πιὸ μακριὰ ἀπὸ τὴν εἰκόνα, πὺ ἀκκουμποῦσε πάνω στὸ στρίποδο, καὶ τὴν κοίταξε μὲ κάποια περιπάθεια.

Στὸ πρόσωπό του ζωγραφίστηκε μιὰ εὐχαρίστηση, ἕνα αἶσθημα ἱκανοποιημένο.

Ἡ εἰκόνα αὐτὴ, πὺ παράσταине τὴ Δεύτερη Παρουσία,

εΐτανε μιὰ ἐπιτυχία του ἀπὸ τὶς καλύτερες, ποὺ εἶχε δημιουργήσει σ' ὅλη του τὴ ζωή·

Στὰ χλωμά του χεῖλη ἀνέβηκε τώρα ἓνα χαμόγελο.

— Ὠραϊα, μουρμούρισε.

Καὶ τὰ μάτια του πέσανε, κολλήσανε πάλε πάνω στὸ Ἄκοίμητο φεῖδι.

Ὑστερα τὸ χαμόγελο ξέσπασε σ' ἓνα δυνατὸ γέλιο κι ὁ πᾶτερ Γρηγόριος ἔπεσε πάνω σ' ἓνα σκληρὸ, ξύλινο κάθισμα, ξακολουθώντας πάντα νὰ γελάη.

— Ὠραϊα, ὦραϊα, μουρμούριζε.

Ὁ Πᾶτερ Γρηγόριος εΐτανε ἱκανοποιημένος μὲ τὸν ἑαυτό του. Ὅσο συλλογιζότανε πὼς ὁ τεράστιος αὐτὸς πίνακας, δυὸ μέτρα μᾶκρος, ἐπρόκειτο νὰ ταξιδέψη ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὅρος στὴν Ἀβυσσηνία, πὼς οἱ Χριστιανοὶ ἐκεῖ κάτω θὰ στέκωνται μπροστά του, καθὼς θὰ εΐτανε τοποθετημένος πάνω σὲ κανένα χρυσὸ εἰκονοστάσι, καὶ θὰ λυγίζουνε τὰ κορμιά τους καὶ θὰ σταυροκοπιοῦνται, καὶ ἡ ψυχὴ τους θὰ πλημμυρίζη ἀπὸ φρίκη, βλέποντας τὰ φοιχτὰ ἐκεῖνα μαρτύρια τῶν ἁμαρτωλῶν, ὅσο τὰ συλλογιζότανε ὅλα αὐτά, δὲν μπορούσε νὰ κρατήσῃ τὰ γέλια του. Αὐτὸ τὸ Ἄκοίμητο φεῖδι πρὸ πάντων, ποὺ σέρνεται, ποὺ βόσκει πάνω στὴ γλῶσσα αὐτουνοῦ τοῦ ταλαίπωρου ἁμαρτωλοῦ, τί κρύες ἀνατριχίλες θὰ γεννάη στὰ κορμιά τους!

— Κι ὡς τόσο οἱ ἀνθρώποι δὲν ὑπάρχει καμιὰ ἐλπίδα νὰ γίνουνε καλύτεροι καὶ μὲ ὅλες αὐτὲς τὶς φοβέρες, ἀφοῦ δὲν καλυτερέψανε δὰ τὴν ἄρνησιν καὶ τὴν ἀπιστίαν . . . σκέφτηκε μὲ τὸ νοῦ του.

Ὁ Πᾶτερ Γρηγόριος δὲν εἶχε καμιὰν ἐμπιστοσύνη στὴν τέχνη του. Κι ἂν ξακολουθοῦσε νὰ κάνῃ ἀκόμη τὸν ἀγιογράφο, δὲν εΐτανε οὔτε ἡ φιλοδοξία, οὔτε ἡ δόξα τοῦ παρᾶ, ποὺ τὸν κρατοῦσε σ' αὐτὸ τὸ ἐπάγγελμα. Νά, ἀπὸ αὐτὴ τὴν εἰκόνα, περιμένει τώρα νὰ τοῦ ρθοῦνε ἀπὸ τὴν Ἀβυσσηνία διακόσιες χρυσές, διακόσιες στερλίνες. Μάλαμα καθαρό, γιαλιστερό ποὺ ν' ἀστράφτῃ. Μὰ μπορούσε νὰ ὀρκιστῇ πὼς θὰ δεχότανε πρόθυμα νὰ παραδώσῃ τὴν ψυχὴ του καὶ σ' αὐτὰ τὰ μαρτύρια τῆς Κόλασης, μὲ τὰ μαῦρα

κατράμια, καὶ τοὺς καπνοὺς, καὶ τὶς κόκκινες φλόγες, ἴαν ἡ δίψα τοῦ παρᾶ εἶτανε κεῖνο πού τὸν κρατοῦσε ἀκόμα ἀγιογράφο. Μὰ πάλε πῶς νὰ κάνη τέτοιον ὄρκο, πού ὁ ἴδιος δὲν πίστευε ποτὲ σὲ κεῖνα πού ζουγράφιζε, σ' αὐτὲς τίς σανίδες πού τίς γιόμιζε μὲ χοντρομπογιές, σ' αὐτὰ τὰ ἡλίδια πρόσωπα πού φαινότανε σὰν ἐμβρόντητα μὲ τὰ ὀλοστρόγγυλα μάτια τους, μὲ τὰ στεγνά τους χεῖλια, πού δὲ γνωρίζανε ποτὲ τὴ ζέστα ἑνὸς χαμόγελου, πού εἶτανε πάντα γιομαῖτα κουταμάρα καὶ πίκρα.

Κι ὡς τόσο δὲν ἐννοοῦσε νὰ παραιτήσῃ τὸ πινέλο ἀπὸ τὸ χέρι του.

— Δεύτερη Παρουσία θέλετε; Νά, Δεύτερη Παρουσία. Κατράμια θέλετε; Νά, κατράμια. Ἀκοίμητο φεῖδι θέλετε; Νά, Ἀκοίμητο φεῖδι μὲ μιὰ γλῶσσα σὰ σαῖτα πού νὰ σᾶς κόβῃ τὸ αἷμα σὰν τὴν κοιτάζετε. Ἄμ τί; σκέφτηκε πάλε μὲ τὸ νοῦ του.

Ἔστερα σηκώθηκε καὶ ζύγωσε στὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο. Ἡ θάλασσα, πού ἀπλωνότανε κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρό του, τρεμούλιαζε ἀπὸ ἓνα ἑλαφρὸ ἀγεράκι.

Ὁ ἥλιος εἶχε κατεβῆ στὸ βουνό. Κ' εἶτανε μεγάλος, πελώριος, μ' ἓνα χρῶμα πορτοκαλί, μέσα σ' ἓνα γαλάζιο μουντό, ἀχνὸ φόντο.

Στάθηκε κάμποσο μὲ τὰ μάτια καρφωμένα στὸν ἥλιο, πού ὀλοένα καὶ χαμήλωνε. Ὁ νοῦς του πέταξε σὲ κείνη τὴ μακρινή, τὴν ἀγνωστὴ χώρα, πού τοῦ εἶχε ρηθῆ ἢ παραγγελιά. Ὡς τὴν Ἀβυσσηνία λοιπὸν εἶχε φτιάσει ἡ φήμη του! . .

Ἄξαφνα ἔσκασε τὰ γέλια.

— Ἐγὼ ζωγράφος; χὰ χὰ χὰ! Μουντζουρωτής, ναὶ ζωγράφος γιὰ Δεύτερες Παρουσίες καὶ Ἀκοίμητα φεῖδια, ναί, ζωγράφος γιὰ τὴν Ἀβυσσηνία, γιὰ τοὺς Μαύρους, πού κατοικοῦνε κεῖ κάτω . . .

Ἐκανε λίγες περπατησιές μέσα στὸ κελί του, ὅπου ἀπλωνότανε τῶρα ἓνα μουντὸ φῶς. Ὁ ἥλιος μὲ τὸ πορτοκαλὶ χρῶμα εἶχε πιά καθῆ πίσω ἀπὸ τὸ βουνό. Τὸ τζιτζίκι στὸ μεγάλο πεῦκο, πού δὲν εἶχε κλείσει ὅλη τὴ μέρα τὸ στόμα

του, ξανάρχισε πάλι τὸ μονότονο, τὸ ξενευριστικό του τραγούδι, σκασμένο, βαλαντωμένο ἀπὸ τὴ ζέστα . . . .

Κάποιο δροσερὸ φύσημα χύθηκε ἀπὸ τὸ στενὸ παράθυρο καὶ τοῦ χάδεψε τὸ ἰδρωμένο του πρόσωπο.

— Ἄφου ἔσεῖς τὸ θέλετε!

Σήκωσε τοὺς ὄμους του, ζαρώνοντας τὰ χεῖλια του μὲ μιὰν ἔκφραση βαθιᾶς περιφρόνησης πρὸς τοὺς ἀνθρώπους.

Εἶχε τὴν ἰδέα, τὸ πίστευε βαθιά, πὼς ἔτσι τοὺς ἐκδικιότανε, πὼς ἔτσι μάλιστα δούλευε καὶ γιὰ τὸ καλό τους, γιὰ τὸ ξύπνημά τους. Ὅσο πιὸ ἠλίθιες μορφές, ὅσο πιὸ ἀνόητες σύνθεσες, πὸν νὰ σοῦ δίνουνε στὰ νεῦρα, πὸν νὰ σὲ πιάνουνε ἀπὸ τὸ λαιμό . . . . Ἐτσι ὑπάρχει κάποια ἐλπίδα ν' ἀρχίσουνε νὰ συλλογιοῦνται, νὰ υποψιάζονται γιὰ τὴ ζωὴ τους, νὰ ἀναρωτιοῦνται μὲ τὸν ἑαυτό τους, νὰ ἀμφιβάλλουνε . . . .

Νά, αὐτὸ ἄξαφνα τὸ Ἀκοίμητο φεῖδι μπορεῖ νὰ κάνη μεγάλο καλὸ στὸν κόσμο. Μπορεῖ νὰ κάνη τοὺς ἀνθρώπους νὰ υποψιαστοῦνε. Τόσο ἄσκημο, τόσο ἠλίθιο, τόσο χτυπητό, πὸν τὸ παράστησε πάνω στὸ χοντρὸ μουσαμά, εἶναι σὰ νὰ τοὺς μιλάη . . . .

Τώρα τὸ πρῶτο σκοτάδι εἶχε ἀρχίσει ν' ἀπλώνεται στὸ κελὶ μὲ τὸ θολωτό, χαμηλό του, ἀσβεστωμένο νταβάνι. Ἐξω τὰ τζιτζίκια ξακολουθούσανε τὸ τραγούδι τους. Ἡ θάλασσα λάδι, νεκρὴ τώρα, δὲν εἶχε πιά τὸ τριανταφυλλὶ κείνο χρῶμα τῆς δύσης.

Ἐνωθε τὸ πεσί του ὑγρὸ ἀπὸ τὸν ἰδρωτα καὶ τὸ γιὰκὰ τοῦ ράσου του νὰ κολλάη πάνω στὸ σβέρκο του.

Μ' ἓνα δυσάρεστο συναίσθημα βγῆκε ἀπὸ τὸ κελὶ καὶ τράβηξε κατὰ τὸν κῆπο μὲ τὰ λαχανικά. Εἶτανε ἡ ὥρα νὰ ποτίση.

Πῆρε μὲ λαχτάρᾳ τὸ φάκελο, πὸν τούβαλε στὸ χέρι ὁ ταχυδρόμος.

Ὅχι πὼς ἀνυπομονοῦσε γιὰ τὰ λεφτά. Πιὸ πολὺ ἀπὸ τίς διακόσιες χρυσῆς ἀνυπομονοῦσε νὰ πληροφορηθῆ τί ἐντύπωση ἔκανε τὸ ἔργο του ἐκεῖ κάτω στοὺς μαύρους τῆς

Ἄβυσσηνίας. Δίχως ἄλλο θὰ εἶχανε τρελαθῆ ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμό τους καὶ τὸ στεφάνι τῆς δόξας, πὺ τοῦ στόλιζε τὸ κεφάλι, θὰ πλουτιζότανε πάλε μὲ καινούργιο διαμάντι.

Ἔσκισε βιαστικὰ τὸ φάκελο πὺ εἶτανε γεμάτο μὲ βούλες, κάτι γράμματα καὶ σημεῖα ἀπάνω ἀκατανόητα, καὶ πῆρε τὸ γράμμα.

Σὲ λίγο ἀκουστήκανε κάτι δυνατά, σπασμωδικὰ γέλια.

— Μὰ αὐτὸ εἶνε ἔξοχο, εἶναι θαυμάσιο, εἶναι μοναδικό, φώναζε καθὼς κρατοῦσε στὸ χέρι τὴν κόλλα, πὺ μόλις τὴν εἶχε ἀποδιαβάσει.

Τοῦ γράφανε οἱ ἐπίτροποι τῆς ἐκκλησιάς, διαλεχτοὶ νοικοκυραῖοι καὶ πιστοὶ χριστιανοί.

— Μὰ βέβαια, ἔτσι εἶναι, φυσικὰ οἱ ἄνθρωποι εἶχανε δίκιο . . . Καὶ νὰ μὴν τῶχω σκεφτῆ ποτὲ στὴ ζωὴ μου . . . Ἀλήθεια, γιατί οἱ διαβόλοι νᾶναι μαῦροι; . . .

Καὶ πάλε ὁ ἦχος τοῦ γέλιου του, ἑνὸς νευρικοῦ γέλιου, τοῦ συγκλόνισε ὅλο τὸ κορμὶ ἀντηχώντας κάτω ἀπὸ τὸ χαμηλὸ θόλο τοῦ στενοῦ κελιοῦ του.

Ἔστερα, γλήγορα ἔτρεξε νὰ βγῆ ἀπὸ τὸ κελί του καὶ νὰ βρῆ τὸν Ἡγούμενο. Καθὼς βάδιζε βιαστικὰ, ἕνα μαῦρο ὀρνίθι μὲ ξεγδαρμένο λαιμό, πὺ εἶχε ἀπομείνει στὴν αὐλή, ἔτρεξε νὰ κρυφτῆ μέσα στὸ κοτέτσι, κακαρίζοντας τρομαγμένα.

Τοῦ πρόσφερε τὸ φάκελο.

— Γιὰ διαβάστε, Πάτερ, τί μοῦ γράφουνε; φώναξε γελώντας.

Ὁ ἡγούμενος πῆρε ἀργά, σοβαρὰ τὴν κόλλα, κόλλησε τὰ γυαλιά του στὰ μάτια καὶ ἄρχισε νὰ διαβάζη.

Σὰν τέλειωσε τὸ διάβασμα, σήκωσε τὰ μάτια του καὶ τὰ στύλωσε πάνω στὸν Πάτερ Γρηγόριο μ' ἕνα ὕφος γιοματὸ ἀπορία.

— Δὲ σᾶς φαίνεται, Πάτερ, κι ἐσᾶς ἀλήθεια πολὺ περίεργο; εἶπε ὁ πάτερ Γρηγόριος ξακολουθώντας νὰ γελᾷ.

Ὁ ἡγούμενος δὲν ἀπάντησε

— Ἔτσι εἶναι. Δὲν μπορεῖ νᾶναι ἄλλιῶς. Καὶ νὰ μὴν

τῶχουμε σκεφτῆ ποτὲ ἕως τώρα; . . . πρόστεσε ὁ Πάτερ Γρηγόριος μὲ ἓνα περιέργο γέλιο.

Ὁ ἡγούμενος ξακολουθοῦσε νὰ σωπαίνη. Ποτὲ στὴ ζωὴ του, ὅσα χρόνια βρισκότανε στὸ μοναστήρι, δὲ βρέθηκε σὲ τόσο δύσκολη θέση.

Ἐνιωσε πὼς μὲ αὐτὴ τὴ σιωπὴ του κιντύνευε νὰ χάσῃ ὅλο τὸ κῦρος του καὶ μάλιστα ἀπέναντι σ' ἓναν κατώτερό του.

— Μά, γιὰ νὰ ἰδοῦμε . . . νὰ κοιτάξουμε τί λέει καὶ ἡ Γραφή, μουρμούρισε, σὰ νὰ μὴ πίστευε οὔτε κι ὁ ἴδιος στὰ λόγια του.

— Ποιὰ Γραφή; Ἡ Γραφή δὲ λέει τέτοιο πράμα. Θυμᾶστε νὰ λήη πουθενὰ ἡ Γραφή πὼς οἱ Διαβόλοι πρέπει νᾶναι σώνει καὶ καλὰ μαῦροι, πίσσα;

Πρόφερε τὰ λόγια του μ' ἓνα τόνο σαρκαστικό, σὰ νὰ φχαριστιότανε στὸ βάθος τῆς ψυχῆς του γι αὐτὴ τὴ γελοία θέση τοῦ ἡγούμενου, ξεχνώντας τὸ σέβας πού χρωστοῦσε σ' αὐτὸν τὸν προϊστάμενό του μὲ τ' ἄσπρα γένεια.

— Καὶ τώρα τί θὰ γίνῃ; ρώτησε ὁ ἡγούμενος στενοχωρημένος.

— Νά, αὐτοὶ οἱ Μαῦροι δὲν ἐννοοῦνε νὰ πλερώσουνε τὶς διακόσιες χρυσές, ποῦχουμε συμφωνήσει. Τὸ γράφουνε ὀρθὰ κοφτά. Ἄς τοὺς ὑποδείξω, γράφουνε σὲ ποιὸ χωρίο, σὲ ποιὸ ἐδάφιο τῆς Γραφῆς ἀναφέρεται, πὼς οἱ διαβόλοι ἔχουνε χρῶμα μαῦρο, καὶ τότε εἶναι πρόθυμοι νὰ πλερώσουνε. Πρῶτα, πρῶτα θέλουνε νᾶχουνε ἀναπαμένη τὴ συνειδήσή τους. Μπορεῖτε νὰ βρῆτε σεῖς ἓνα τέτοιο χωρίο;

— Μά . . . νὰ ψάξουμε . . .

— Δὲ βαριέστε. Μιὰ ἰδέα εἶναι κι αὐτὴ ὅπως τόσες ἄλλες. Νά, ἔτσι τὸ βρήκαμε δίχως νὰ καθήσουμε νὰ τὸ συλλογιστοῦμε ποτὲ μὲ τὸ δικό μας μυαλό.

Ὁ ἡγούμενος τούρρηξε μιὰν αὐστηρὴ ματιά . . . Αὐτὸς φοβήθηκε μὴν εἶχε προχωρήσει περισσότερο ἀπ' ὅ,τι ἔπρεπε.

— Ξέρω κι ἐγὼ πάλε . . . Διαβᾶστε, ἐρευνῆστε τὴ Γραφή . . . Ἴσως πουθενὰ . . . Μὰ ἐγὼ εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ξαναδουλέψω τὴν εἰκόνα, πού μοῦ στέλνουνε πίσω . . .

Τὸ πρόσωπο τοῦ ἡγούμενου πῆρε πάλε μιὰν αὐστηρὴ ἔκφραση.

— Τί ἔχεις σκοπὸ νὰ κάνης; Ἡ παράδοση ὅπως κι ἂν εἶναι, εἶναι σεβαστή. Ἔτσι τὰ βρήκαμε. Τὸ κάτω κάτω δὲν εἶναι καὶ δική μας δουλειὰ αὐτὰ τὰ πράματα.

Ὁ ἡγούμενος σηκώθηκε ἀπάνω προσπαθώντας μὲ κόπο νὰ στήση ὀρθὸ τὸ σκεβρωμένο κορμί του.

— Αὐτὸ μᾶς ἔλειπε τώρα νὰ τὰ βάλουμε καὶ μὲ τὴ θρησκεία. Ἐμᾶς ἡ δουλειὰ μας εἶναι μόνο νὰ πιστεύουμε.

Ἐκανε λίγες περπατησιὲς πάνω κάτω. Εἶτανε φανερὸ πὼς προσπαθοῦσε τώρα μὲ κάθε τρόπο νὰ ἀποκαταστήσῃ τὸ κῆρος του, πού γιὰ μιὰ στιγμή εἶχε κλονιστῆ.

— Αἴ ὄλα κι' ὄλα, μὰ μὲ τὴ θρησκεία νὰ μὴν τὰ βάζῃ κανεὶς, φώναξε πάλε κουνώντας πάνω κάτω τὴ μακριὰ του κομπολόγα μὲ τὰ μαῦρα κουκιά.

— Κ' οἱ διακόσιες χρυσὲς οἱ δικές μου; τόση δουλειὰ δηλαδὴ θὰ πάῃ χαμένη;

— Αὐτὸ εἶναι δικός σου λογαριασμός, ἀπάντησε ὁ ἡγούμενος σηκώνοντας τοὺς ὄμους του ἀδιάφορα, ἐνῶ ἀπομακρυνότανε μὲ μικρὰ κουρασμένα βήματα, ἀφήνοντας νὰ κρέμεται πρὸς τὴ γῆς ἡ μακριὰ κομπολόγα πού ξεπρόβαλλε μέσα ἀπὸ τὸ φαρδομάνικο τοῦ ῥάσου του . . .

Ἡ Δεύτερη Παρουσία ξαναγύρισε στὸ κελί.

Καθὼς εἶναι πάλε τοποθετημένη πάνω στὸ στρίποδο, ὕστερις ἀπὸ τὸ μακρινὸ της ταξίδι στὴ χώρα τῶν Μαύρων, ὁ Πάτερ Γρηγόριος γυρίζει τὰ μάτια του πάνω στοὺς μαύρους διαβόλους. Ἡ ψυχὴ του πλημμυρίζει ἀπὸ μιὰν ἀγρία χαρά. . . Δὲν εἶναι ἡ χαρά, πού μπόρεσε, ἔστω καὶ γιὰ λίγες στιγμές, νὰ φέρῃ σὲ δύσκολη θέση τὸν προϋσταμένό του, νὰ τὸν ταπεινώσῃ, νὰ τὸν κλονίσῃ. Κεῖνο πού τοῦ γιομίζει τώρα τὴν ψυχὴ ἀπὸ μιὰ βαθιὰ ἱκανοποίησι εἶναι, πὼς αὐτὸς στάθηκε ἀφορμὴ νὰ κλονιστῆ ἡ παράδοση, νὰ γεννηθῆ ἡ ἀμφιβολία σὲ κάτι, πού οἱ ἄνθρωποι ποτέ τους δὲν εἶχανε συλλογιστῆ νὰ τὸ συζητήσουνε μὲ τὸν ἑαυτό τους.

Εἶναι λοιπὸν οἱ διαβόλοι μαῦροι ἢ δὲν εἶναι;

Νά, τὸ μεγάλο πρόβλημα πὸ οὔτε ὁ ἠγούμενος οὔτε ἄλλος κανεῖς ἀπὸ ὅλους τοὺς καλογέρους, ὅσους συμβουλευτήθηκε μέσα στὸ μοναστήρι, καὶ κείνους ἀκόμα πὸ εἶχανε τὴ φήμη τῶν πιὸ γραμματισμένων καὶ τὸν πιὸ σοφῶν, δὲ στάθηκε ἄξιος νὰ τοῦ δώσῃ μιὰ λύση.

Βέβαια γιὰ τὸν ἑαυτὸ του, πὸ οὔτε στοὺς διαβόλους οὔτε στοὺς ἀγγέλους εἶχε πιά καμιὰ πίστη, τὸ ζήτημα αὐτὸ εἶτανε ἓνα ζήτημα καθαυτὸ γελοῖο. Μιὰ μορφή ἀνύπαρκτη, φανταστική, τί σημασία ἔχει ἂν τὴν ἐμπογιατίσῃς μαύρη ἢ ἄσπρη; Ἡ ψευτιά της οὔτε λιγοστεύει οὔτε μεγαλώνει οὔτε τὸ χρῶμα εἶναι κείνο πὸ θὰ τῆς χαρίσῃ ζωὴ καὶ ἀλήθεια.

Μὰ νὰ τώρα πὸ ὅλοι οἱ καλογέροι μέσα στὸ μοναστήρι πέσανε σὲ συλλογὴ. Κι αὐτοὶ οἱ Μαῦροι τῆς Ἀβυσσηνίας μὲ κανέναν τρόπο δὲ δέχονται νὰ κρατήσουνε μιὰ τέτοια εἰκόνα. Μαῦροι διαβόλοι δὲν εἶναι δεχτοὶ στὴ χώρα τους καὶ στοὺς στίς ἐκκλησιὰς τους. Ἀλίμονο ἂν ἐπιτρέψουνε αὐτοὶ τὸ χρῶμα τῆς ἴδιας τους τῆς σάρκας νὰ χρησιμέψῃ γιὰ γνώρισμα τῶν διαβόλων. Τότε πῶς θὰ μπορῇ κανεῖς νὰ ξεχωρίσῃ ἓνα διάλογο ἀπὸ ἓνα Μαῦρο τῆς Ἀβυσσηνίας; Μὴ βλέπῃς τοὺς Εὐρωπαίους. Αὐτοὶ εἶναι ἄσπροι καὶ γι αὐτὸ μποροῦνε νὰ παρασταίνουνε μαύρους τοὺς διαβόλους. Μὰ τί κάνεις τοὺς Μαύρους; Αὐτοὶ προτιμᾶνε τοὺς διαβόλους ἄσπρους, ἔτσι νὰ ποῦμε γιὰ στίγμα τῆς ἄσπρης φυλῆς. Μὰ σὰ βίαψῃ κανεῖς τοὺς διαβόλους ἄσπρους πῶς θὰ ξεμπερδέψῃ μὲ τοὺς ἀγγέλους; Τὸ ἄσπρο εἶναι μόνο γιὰ τοὺς ἀγγέλους στὴ χώρα τῶν ἄσπρων. Μαῦροι πάλε ἀγγέλοι εἶναι ἓνα πράμα πὸ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ χωρέσῃ ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου.

Ἔτσι ὁ πάτερ Γρηγόριος καρφώνει τὰ μάτια του σκεφτικὸς πάνω στὴν εἰκόνα δίχως ὁ νοῦς του νὰ βροῖσκῃ διέξοδο. Ἐμπλεξε ἀλήθεια γιὰ καλὰ μὲ αὐτοὺς τοὺς διαβόλους καὶ νὰ ἰδοῦμε τώρα πῶς θὰ ξεμπλέξῃ.

Μὰ στὸ βάθος τῆς ψυχῆς του εἶναι φχαριστημένος. Κατάφερε μὲ αὐτὸ τὸ χοντροκομμένο ἔργο του δίχως νὰ τὸ φαντάζεται νὰ κουνήσῃ τὴν ἀποναρκαωμένη σκέψῃ τῶν καλο-

γέρον του μοναστηριού. Κι' αυτό εΐτανε τὸ πιὸ σπουδαῖο. Μὰ οἱ Μαῦροι πὸν περιμένουνε νὰ τοὺς ὑποδείξῃ τὰ χωρία τῆς Γραφῆς γιὰ νὰ βεβαιωθοῦνε καὶ αὐτοί . . .

Ζύγωσε στὸ στενὸ παραθυράκι κ' ἔσκυψε τὸ κεφάλι του ὄξω. Κάτω στὴν αὐλὴ εἶδε μερικὲς κότες νὰ σκαλίζουνε τὸ χῶμα βιαστικὰ μὲ τὰ πόδια τους κι ὕστερα νὰ βουτοῦνε μέσα στὸ λάκκο, πὸν ἀνοίξανε, τὴ μύτη τους λαίμαργα γιὰ νὰ βροῦνε κανένα σκουλήκι ἢ νὰ πιάσουνε κανένα μαμούνι πὸν περνοῦσε ἀνύποπτο. Ὁ οὐρανὸς εἶτανε ὀλογάλανος. Πέρα μακριὰ εἶδε τὰ βουνὰ πὸν μοιάζανε σὰν ἡσκιοὶ μέσα στὸν ἀχνογάλαζο πέπλο τους. Μιὰ προβατίνα, πὸν τὴν εἶχανε κουρέψει, μὲ πλατιὰν οὐρά, δεμένη σ' ἓνα πεῦκο μὲ μιὰ τριχιά, σὰν τὸν εἶδε, ἔπαψε νὰ σέρνῃ τὴ μούρη της πάνω στὸ λίγο χορτάρι πὸν τὸ εἶχε κάψει ὁ ἥλιος κι' ἔβγαλε ἓνα παραπονετικὸ βέλασμα, μὲ τὰ μάτια γυρισμένα στὸ παράθυρο, σὰ νᾶθλε νὰ τοῦ παραπονεθῇ γιὰ κάτι. Καθὼς γύριζε γύρω γύρω στὸ δέντρο πὸν εἶτανε δεμένη, καὶ τὸ σκοινὶ ὅλο καὶ κόντενε, ἔλεγες πὼς σὲ λίγο αὐτὴ ἢ τριχιά θὰ μεταβληθῇ σὲ μιὰ θηλιά γύρω στὸ μακρὸν λαιμὸ της καὶ θὰ τὴν πνίξῃ. Μὰ κείνη σὰ νᾶνοιωσε τὸν κίντυνο πὸν ζύγωνε ἄρχισε τώρα νὰ γυρίζῃ ἀνάποδα, ἐνῶ τὰ παραπονετικά της βελάσματα σκορπιζόντανε στὸ ζεστὸν ἀγέρα, πὸν ἔψηνε τὰ πεῦκα, καὶ σμίγανε μὲ τὶς φωνὲς τῶν τζιτζικιῶν.

Μακριὰ στὸ πέλαγο ξεχώρισε ἓνα καϊκάκι μὲ τὸ κόκκινο πανὶ του ἀκούνητο, λὲς κ' εἶχε κολλήσει πάνω στὸ νερό.

Καὶ τότε μιὰ σκέψη ἄξαφνα ἀστράψε μέσα στὸ νοῦ του: ἂν ἔντυνε τοὺς διαβόλους στὰ κόκκινα. . . .

Τὸ κόκκινο εἶτανε ἓνα χρῶμα οὐδέτερο κι' οἱ Μαῦροι δὲ θὰ εἶχανε πιὰ κανένα λόγο νὰ διαμαρτυρηθοῦνε γι' αὐτό. Κεῖνο πὸν τοὺς πείραζε αὐτουνούς εἶτανε μόνο τὸ μαῦρο, γιὰ αὐτὸ ἔπεφτε ἔτσι σὰ μιὰ προσβολὴ στὸ φυσικὸ τους χρῶμα.

Ἡ σκέψη τοῦ κόκκινου τοῦ κυρίευε τώρα ὅλη τὴ φαντασία.

Ἄρπαξε βιαστικὰ τὸ πινέλο, ἔλιωσε τὴν κόκκινη μπογιὰ πάνω στὴν παλέτα, βούτηξε κι' ἄρχισε νὰ περνᾷ πλατιές, βαριές πινελιές πάνω στὸ μουσαμά.

ΕΠ. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΓΟΡΟΚΟΡΙΤΣΟ

Οἱ μαῦροι διαβόλοι σιγὰ σιγὰ παίρνανε τώρα ἓνα κόκκινο χρῶμα.

Σὲ λίγο τὰ μαῦρα κορμιὰ μὲ τὶς μακριῆς οὐρῆς καὶ τὰ σούβλερὰ νύχια προβάλανε κατακκόκινα.

— Τώρα δὲ θὰ ἔχουνε πιά σὲ τίποτε νὰ παραπονεθοῦνε οἱ Μαῦροι μου . . .

Κι ἀλήθεια, τὸ γράμμα ποῦλαβε ὕστερις ἀπὸ καιρό, εἶτανε ἓνας ὕμνος στὴν τέχνη του. Τὴ φορὰ αὐτὴ οἱ Μαῦροι δὲ σκεφτήκανε διόλου νὰ τοῦ ζητήσουνε τὰ χωρία τῆς Γραφῆς, πού ἀποδείχνουνε πὼς οἱ Διαβόλοι μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ κόκκινοι. Μιὰ πού δὲν εἶτανε μαῦροι αὐτὸ τοὺς ἔφτανε,

Ἔτσι ἡ Δεύτερη Παρουσία πῆρε μιὰ ξεχωριστὴ θέση μέσα στὴν ἐκκλησιά τους. Τὸ κόκκινο χρῶμα τοὺς φαινότανε τόσο φυσικό, τόσο ἀληθινό, τὸ μόνο μάλιστα ἀληθινὸ πού ταίριαζε γιὰ διαβόλους.

Μόνο οἱ καλογέροι τοῦ Μοναστηριοῦ τὸ φυσούσανε καὶ δὲν κρύωνε.

— Ἀκοῦς ἐκεῖ νὰ μὴ σεβαστῇ τὴν παράδοση!

— Αὐτὰ κάνει ὁ διαβολοπαράς, τοὺς ξήγησε ὁ ἡγούμενος μελαχολικά.

Μὰ τώρα τοὺς χώριζε πιά μιὰ σωστὴ ἄβυσσο. Ὁ πάτερ Γρηγόριος εἶχε βγῆ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ τὸ δρόμο. Κι εἶτανε φόβος νὰ μολέψῃ κι ὅλο τὸ μοναστήρι.

Ἔτσι ὑποχρεώθηκε μιὰ μέρα νὰ ἐγκαταλείψῃ γιὰ πάντα τὸ μοναστήρι πού εἶχε ζήσει τόσα χρόνια.

— Τὰ εἶχα μυριστῇ ἐγώ. Καὶ πάντα τ'ὄλεγα μὲ τὸ νοῦ μου. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος σὰ νὰ μὴ μοῦ γιομίζῃ τὸ μάτι. Σὰν ἄθεος, σὰ μασσῶνος . . . Εἶπε μιὰ μέρα ὁ ἡγούμενος ἐνῶ ἡ μακριὰ κομπολόγα του πρόβαλε κρεμαστὴ ὡς τὴ γις μέσα ἀπὸ τὸ φαρδομάνικο τοῦ ράσου του.

Ὅξω τὰ τζιτζίκια ξακολουθοῦσανε τὸ τραγούδι τους πάνω στὰ δέντρα: λὲς καὶ ζητούσανε νὰ παραβγοῦνε ποιὸ θὰ νικήσῃ τὸ ἄλλο.